

עפ (מרכז) 25293-02-24 - ראובן קוט נ' מדינת ישראל

ע"פ (מרכז) 25293-02-24 - ראובן קוט נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

ע"פ (מרכז) 25293-02-24

ראובן קוט

ע"י ב"כ עו"ד תמיר סולומון ועו"ד איילת איילנברג

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[04.05.2025]

כב' השופט שמואל בורנשטיין, אב"ד

כב' השופט מיכלס

כב' השופט רון סולקין

ע"י ב"כ עוה"ד מרב יולי

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום בנתניה (כבוד השופט גיא אבנן) בת"פ 50518-07-22 מיום

02.01.2024 במסגרתו הורשע המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות כדלקמן:

א. מסר ידיעה כוזבת או מסר דוח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור, במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום מס

- עבירה לפי סעיף 117 (ב)(1) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו - 1975 (להלן "החוק");

ב. השתמש בכל מרמה או תחבולה במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום מס - עבירה לפי 117(ב)(8) לחוק;

ג. הכין, ניהל או הרשה לאחר להכין או לנהל, פנקסי חשבונות כוזבים במטרה להתחמק או להשתמש מתשלום מס -

עבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק.

2. על המערער נגזרו העונשים הבאים:

· 16 חודשים מאסר בפועל;

· 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירת מס מסוג "פשע";

· חודשיים מאסר, אותם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירת מס מסוג "עוון";

· קנס בסך 60,000 ₪, או 4 חודשים מאסר תמורתו. תשלום הקנס נפרס ל-20 שיעורים.

3. יצוין כי תחילה היה הערעור מכוון הן כנגד הכרעת הדין והן כנגד גזר הדין, אך לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בדיון, ולאור הערותינו, משך המערער את הערעור על הכרעת הדין תוך שמיקד ערעורו בגזר הדין.
4. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן (מיום 22.03.23), רשום המערער כעוסק מורשה לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "החוק") בענף שיווק הנדל"ן. מתוקף היותו "עוסק מורשה", היה על המערער להגיש דוחות תקופתיים למע"מ ולשלם את המס הנובע מהם בהתאם לחוק המע"מ וכן לתקנות מכוח החוק.
5. ביום 02.10.20 ערך המערער עסקה למכירת מקרקעין בגוש 7791 חלקות 1,13 בשווי 9,750,000 ₪ (כולל מע"מ) ללקוחות רונן וכינרת מנטין וכן לחברת ג.ד.ל. מבראשית יזמות ובנייה בע"מ (להלן: "עסקת מנטין"). סכום המע"מ הנובע מעסקת נדל"ן זו עומד על 1,416,667 ₪.
6. בגין עסקה זו, המערער הוציא ביום 08.06.21 שתי חשבוניות מס חלקיות בסך כולל של 8,124,999 ₪. (חשבונית מס מספר 352 לידי מנטין בסך (כולל מע"מ) 1,625,000 ₪, וחשבונית מספר 353 לידי ג.ד.ל. בסך (כולל מע"מ) 6,499,999 ₪.
7. ביום 08.06.2021, הוציא המערער לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה שרונים חשבונית מס (חשבונית מס' 354) בגין פיצויי הפקעה גוש 7789 חלקה 29 תל מונד, בסכום 2,106,000 ₪ (כולל מע"מ) אשר סכום המע"מ הנגזר ממנה עומד על 306,000 ₪ (להלן "חשבונית ההפקעה").
8. המערער לא העביר את חשבוניות עסקת מנטין ואת חשבונית ההפקעה להנהלת החשבונות של עסקו, לא כלל אותן בדו"ח המע"מ התקופתי לחודשים מאי-יוני 2021, והגיש בגין תקופת דיווח זו דיווח ללא פעילות - קרי, דוח אפס, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.
9. בנוסף, נמנע המערער מלהוציא חשבונית לזוג מנטין בגין יתרת עסקת הנדל"ן בסך כולל של 1,625,000 ₪ וכן לא כלל את מס העסקות הנובע ממנה, בסך העומד על 236,112 ₪ בדו"חות תקופתיים שהוגשו למע"מ.
10. כאמור לעיל, המערער כפר בכתב האישום. המערער לא כפר בעצם עריכת העסקאות, אך טען, כי אי הוצאת החשבונית בגין יתרת התמורה מושא סעיף 7 לכתב האישום המתוקן (עסקת מנטין), מקורה היה ב"טעות תמת לב" שניתנו לגביה הסברים; אי העברת חשבונית ההפקעה להנהלת החשבונות ואי-הדיווח על עסקה זו לרשויות המס, נעשתה לצורך דחית תשלום המס ("שיפטינג") בלבד וכן מתוך "תקלת תקשורת" בינו לבין המייצג. בשני המקרים נטען, כי לא הייתה כוונה להסתיר מרשויות המס את עצם עריכת העסקאות.

11. בעקבות כפירת המערער נשמעו ראיות, בין היתר, נשמעה עדותם של שני נציגים מרשות המסים; עדות יועץ המס ומנהל חשבונותיו של המערער. מטעם ההגנה, העיד המערער וכן נשמעה עדותו של יועץ המס המייצג אותו כיום. כן הוגשו מסמכים לא מעטים מטעם כל אחד מהצדדים. בסיכומו של דבר, הורשע המערער בהכרעת דין מפורטת בכלל העובדות והעבירות שבכתב האישום המתוקן, תוך שנקבע, כי מנהל החשבונות פעל, לכל אורך הדרך, בהתאם להוראות המערער. אשר ליסוד הנפשי, נקבע, כי "הנאשם ביצע את מעשיו בכוונת מכון ומתוך מודעות מלאה למשמעותם והשלכותיהם", וכי מטרת הנאשם הייתה - "להתחמק או להשתמט מתשלום מס".
12. במסגרת הטיעונים לעונש, נשמעו עדי אופי מטעם המערער ואף הוגשו מכתבי הוקרה שנמסרו לו (ענ/1).
13. בגזר הדין עמד בית משפט קמא על חומרתן של עבירות המס ועל היותן מחייבות ענישה בדמות מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח. עוד נקבע, כי המערער פעל בתחכום ובתעוזה, תוך שטרם להוציא חשבונית מס חלקית על עסקת מנטיין; נמנע מלדווח על היתרה דווקא כאשר המדובר היה בלקוחות פרטיים, שאינם נדרשים לחשבונית לצורך קיזוז תשומות. כן מצא בית משפט קמא לקחת בחשבון את היקפן הכספי של העסקאות.
14. לזכות המערער נלקחה בחשבון העובדה כי המדובר באירועים בודדים, שבוצעו בתוך פרק זמן קצר, וכי לא היה שימוש מצדו של המערער בחשבוניות פיקטיביות.
15. לאחר שבית משפט קמא סקר את מדיניות הענישה הנוהגת, קבע בנסיבות המקרה שלפנינו מתחם עונש הולם בין 14 - 30 חודשים מאסר בפועל; וכן קנס, שינוע בין 50,000 - 150,000 ₪.
16. בית משפט קמא גזר את עונשו של המערער בחלק התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו ממש.
17. בית משפט קמא שקל לקולא את העובדה שהמערער הסיר את המחדל; את עברו הפלילי הנקי; את היותו אדם חיובי התורם לקהילה ולזולת, וכן את החרטה העמוקה שהביע נוכח המקרה.
18. בית משפט קמא אף הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם, יליד 1976, אב לעשרה וסב לשמונה, ואת הפגיעה הצפויה בבני משפחתו ככל שיבצע עונש מאסר.
19. כאמור, המערער חזר בו מהערעור על הכרעת הדין ועל כן יפורטו בזאת הטענות ביחס לגזר הדין בלבד.
20. לטענת ב"כ המערער, על אף שאינו מקל ראש בחומרת העבירות שנעברו, הרי שניתן היה להסתפק במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. ב"כ המערער הציע לאזן את ההקלה בעונש אל מול תוספת קנס משמעותית והציג פסיקה על מנת לתמוך בטענתו לפיה ראוי לקבוע מתחם ענישה נמוך יותר, וכן טען כי היה על בית משפט קמא ליתן משקל רב יותר לנסיבותיו האישיות הייחודיות, ולמצבו הרפואי והנפשי המורכב.

21. יש לציין שביום 10.04.2025 הגיש המערער מכתב מטעמו בו הוא פונה לערכאת הערעור בבקשת רחמים וחמלה בעניינו. לדבריו, בעקבות המקרה חווים ילדיו בעיות נפשיות וחברתיות; זקוקים לטיפול תכוף באמצעות אנשי מקצוע. כן התדרדר מצבם הבריאותי של אביו ושל רעייתו. לדברי המערער, הוא במצב כלכלי קשה; נוטל כדורי הרגעה. המערער ציין, כי הוא עושה כל מאמץ לשוב ולעלות על דרך המלך. המערער חזר על הצעת בא כוחו כי ירצה את המאסר בדרך של עבודות שירות ושיוטל עליו קנס כספי גבוה, שלא יפחת מ 400,000 ₪ או כל סכום אחר שיראה לדעת בית המשפט להשית בעניינו.
22. המשיבה עותרת לדחות את הערעור. לשיטתה, מבטא העונש נכונה את עיקרון ההלימה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין בקביעת מתחם העונש ההולם, תוך איזון של השיקולים והנסיבות.
23. לטענת המשיבה הנהנה היחיד מפירות העבירות אותן ביצע הוא המערער. לטענתה, בית משפט קמא אף הקל עם המערער, כפי שעולה מהפסיקה אליה הפנתה.
24. בבואנו לבחון האם העונש שהוטל על המערער מצדיק את התערבותנו, נותנים אנו בראש ובראשונה את דעתנו לחומרה הגלומה בעבירות המס. עבירות אלו נושאות בחובן פגיעה במשק המדינה, בכלכלה ובקופה הציבורית, לצד פגיעה במרקם החברתי, בסולידריות החברתית ובערך השוויון בנשיאה בנטל תשלום המיסים, הנדרשים לשם פעילות התקינה של רשויות המדינה.
25. וכפי שנאמר ברע"פ 512/04 אבו עביד ואח' נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (15.4.2004), מפי כב' השופט אילה פרוקצ'יה: "בית משפט חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח הפגיעה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צריכה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות".
26. בשל חומרתן זו של עבירות המס אף נפסק, כי בכל הנוגע לעברייני מס יש להעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיהם האישיות. וראו רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (28.4.2013): "כבר נפסק לא אחת, כי יש להתייחס לעבריינות המס, בחומרה יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח... על יסוד גישה זו, הותווה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקול ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העברייני".
27. ואכן, נטיית בתי המשפט, בפרט בשנים האחרונות, היא להחמיר באופן משמעותי בעונשים בתחום עבירות המס, כאשר לנוכח הקלות היחסית לעבור עבירות אלה והקושי בגילויין, נקבע, כי נקודת המוצא בעניינן, תהיה השתת עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח (רע"פ 6093/20 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (7.9.2020)).

28. במקרה דנן, אין בנמצא נסיבות חריגות או יוצאות דופן, שיצדיקו סטייה מן הכלל, תוך המרת עונש המאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות.
29. אשר לפגיעה במערער ובבני משפחתו - זו אינה שונה מהפגיעה בכל אדם אחר הנותן את הדין על מעשיו, ובמיוחד כאשר המדובר בעבירות שנעברו בכוונת מכוון ולאחר שיקול דעת, כאשר היה על המערער לצפות מראש את תוצאות מעשיו.
30. סקירת הפסיקה שהובאה בגזר דינו של בית משפט קמא, וכן הפסיקה, אליה הפנו הצדדים בהודעות שהועברו לבית המשפט, אינה מלמדת על חריגה משמעותית ממתחמי הענישה הנהוגים. אמנם, חלק מהפסיקה, שהובאה בגזר דינו של בית משפט קמא, ענינה עבירות בנסיבות חמורות יותר, כגון שימוש בחשבוניות כוזבות. ברם, במקרה דנן, קיימים שיקולים אחרים לחומרה, הנוצצים, בין היתר, בגובה סכום המס שנגרע מהקופה הציבורית (1,722,667 ₪); בהעלמת מס בגין חלק מעסקה, שנעשתה מול לקוח פרטי (עסקת מנטין), כאשר הסיכוי לגילוי העבירה, במקרים מסוג זה, קטן יותר; בתעוזה שביטויה באי-דיווח לרשויות המס בגין שתי עסקאות שונות, כל אחת מהן בהיקף כספי של מיליוני ש"ח. בשים לב לכל אלה, אין לומר, שהמתחם שנקבע מצדיק התערבות בית משפט של ערעור והוא מתאים לסוג כזה של עבירות, בהיקפן ובנסיבותיהן.
31. אשר למיקום העונש במסגרת המתחם - שקל בית משפט קמא את כלל הנסיבות הצריכות לעניין, הן נסיבותיו האישיות של הנאשם, הן העדר עבר פלילי והן את הסרת המחדל, והשית עונש, שהוא קרוב לתחתית המתחם, גם אם אינו בתחתית ממש.
32. המערער נמנע במהלך ניהול ההליך בבית משפט קמא מליטול אחריות על מעשיו, תוך שאף ניסה להסיט את האחריות אל גורמים אחרים, ובייחוד כלפי מנהל החשבונות שטיפל בו (העד אריה דיגמי) ובעניינו נשמעו ראיות. זו, כמובן, הייתה זכותו, אך הוא לא היה זכאי להקלה של מי שהודה באשמה וחסך זמן שיפוטי. לפיכך צדק בית משפט קמא שהשית על המערער עונש שאינו בתחתית המתחם ממש.
33. אין זאת אלא שהעונש שהושת על המערער, בנסיבותיו, אינו קל, אך הוא אינו חורג מהעונש ההולם, ולפיכך לא ניתן לומר כי שגה בית משפט קמא בגזר דינו שכן היה ללא כל ספק למועד שבו ניתן.
34. אם בכל זאת מצאנו כי יש מקום להתערבות מסוימת, מסוימת ומצומצמת מאוד, בגזר הדין, זאת בשל שינוי מסוים בנסיבות, הן נוכח הנטען באשר להידרדרות במצב הבריאותי והנפשי של המערער ומשפחתו, וכן, ובעיקר, נוכח העובדה כי המערער בסופו של דבר נטל אחריות על מעשיו וחזר בו מהערעור. לחזרה זו מהערעור משמעות במקרה דנן, לא רק משום שהיא מבטאת הפנמה וקבלת אחריות, אלא שמפני שיש בה משום להסיר באופן סופי ומוחלט מעל מנהל החשבונות שלו את העננה שרבעה עליו נוכח טענותיו של המערער בבית משפט קמא. נדגיש כי במקרה הרגיל אין באמור כדי להצדיק הקלה בעונש, ולפיכך ההפחתה במקרה דנן אין בה כדי לשמש תקדים, לא לגבי מתחם העונש ולא לגבי העונש הסופי.
35. סוף דבר - אנו משיתים על המערער עונש מאסר של 13 חודשים וזאת חלף עונש מאסר של 16 חודשים שהוטלו עליו בבית משפט קמא. יתר חלקי גזר הדין יישארו בעינם.
- ניתן היום, ו' אייר תשפ"ה, 04 מאי 2025, במעמד הצדדים.